

HOLOCAUST III – ZA HRADBOU GHETT

Petr Jančárek, 57 min, 2005

Podat působivé svědectví o holocaustu znamená především zachytit příběhy lidí, kteří se po skončení druhé světové války vrátili z pracovních a vyhlazovacích táborů. Jejich paměť, vzpomínky na zmařené životy i na kruté zacházení v nacistických lágrech apelují na svědomí současníků – největší genocida v historii lidstva nesmí být zapomenuta. Dokument Petra Jančárka nenabízí popis líčení hrůz v židovských ghettech. Autor se zaměřuje na „nový“ život přeživších, jenž měl být probuzením do svobody. Několik Židů a Židovek ve filmu vzpomíná, jak těžké bylo vracet se do všedního života. Stereotypy spojené s židovstvím nezmizely, naopak se dále upevňovaly. Řadě lidí přišel vhod majetek „zmizelých“ židovských sousedů. Vládnoucí komunistické straně se Stalinem za zády pak židovství posloužilo jako záminka pro likvidaci politických konkurentů, jak ukazuje vykonstruovaný proces s Rudolfem Slánským. Přestože tedy skončila hromadná likvidace židovských mužů a žen, v česko-slovenské společnosti byla tato sociální skupina nadále sledována a perzekvována.

Režisér hledá ve výpovědích pamětníků a pamětnic holocaustu odpovědi na otázky, komu všemu je možno klást vinu a spoluvinu za způsobené příkoří, jakým způsobem se lze vyrovnat s minulostí a jestli a komu lze odpustit. Jejich myšlenky a poznatky doplňují také historici, vědci a dokumentaristé zabývající se holocaustem, často židovského původu. Snímek nabízí také připomínku další početné skupiny obětí vyhlazovacích táborů – romských obyvatel někdejšího protektorátu Čechy a Morava. Také tato etnická množina dále bojuje s přetrvávajícími stereotypy a mýty a čelí neustálému útlaku ze strany novodobých pokračovatelů nacismu.

Svědectví všech zpovídaných se nakonec sbíhají k nejdůležitější otázce: jakým způsobem je možné uchovat naléhavou připomínku kruté genocidy pro příští generace? Zvláště pak v době, kdy se na bolavou minulost často zapomíná a kdy se v Evropě postupně zvedá vlna extremistického nacionalismu, obracejícího se k Hitlerovu „odkazu“...